

Cuprins

Abrevieri XVII

Capitolul I. Societatea umană, statul, politica, morala.

Dreptul constituțional și instituțiile politice.....	1
Secțiunea 1. Societatea umană	1
Secțiunea a 2-a. Statul.....	2
Secțiunea a 3-a. Dreptul	3
Secțiunea a 4-a. Politica	5
Secțiunea a 5-a. Morala.....	6
Secțiunea a 6-a. Dreptul constituțional și instituțiile politice.....	6
§1. Noțiunea de drept constituțional	6
§2. Noțiunea de instituții politice	7
Anexă pedagogică	8

Capitolul II. Raporturile juridice de drept constituțional.

Subiectele raporturilor de drept constituțional.	
Specificul normelor de drept constituțional	14
Secțiunea 1. Identificarea raporturilor de drept constituțional.....	14
Secțiunea a 2-a. Subiectele raporturilor juridice de drept constituțional.....	17
§1. Poporul.....	17
§2. Statul	18
§3. Organele statului (autoritățile publice).....	18
§4. Partidele, formațiunile și alte organizații politice	19
§5. Persoanele fizice	19
Secțiunea a 3-a. Specificul normelor de drept constituțional....	19
§1. Structura normei de drept constituțional	20
§2. Specificul sancțiunii normei de drept constituțional	20
Anexă pedagogică	21

Capitolul III. Izvoarele dreptului constituțional. Locul dreptului constituțional în sistemul de drept.....	28
Secțiunea 1. Aspecte introductive	28
Secțiunea a 2-a. Izvoarele dreptului constituțional	30
§1. Constituția și legile de revizuire a Constituției	30
§2. Legea.....	30
§3. Regulamentele Camerelor Parlamentului.....	31
§4. Ordonanțele Guvernului.....	31
§5. Tratatul internațional.....	31
Secțiunea a 3-a. Locul dreptului constituțional în sistemul de drept	32
Anexă pedagogică	33
Capitolul IV. Teoria Constituției.....	39
Secțiunea 1. Noțiunea de constituție	39
Secțiunea a 2-a. Apariția constituției	41
§1. Momentul și cauzele apariției constituției.....	41
Anexă pedagogică	44
Capitolul V. Adoptarea, modificarea, suspendarea și abrogarea Constituției	46
Secțiunea 1. Adoptarea Constituției.....	46
Secțiunea a 2-a. Clasificarea constituțiilor în funcție de modurile de adoptare	47
§1. Constituția acordată.....	47
§2. Statutul (constituția plebiscitară).....	47
§3. Constituția pact	47
§4. Constituția convenție.....	48
§5. Constituția parlamentară	48
Secțiunea a 3-a. Modificarea constituției	48
Secțiunea a 4-a. Suspendarea și abrogarea Constituției	50
Anexă pedagogică	51
Capitolul VI. Conținutul normativ al Constituției.	
Supremația Constituției	56
Secțiunea 1. Conținutul normativ al Constituției	56
Secțiunea a 2-a. Supremația constituției	57

Secțiunea a 3-a. Consecințele juridice ale supremației constituției.....	59
Secțiunea a 4-a. Garanțiile juridice ale supremației constituției.....	60
§1. Controlul general al aplicării constituției.....	60
§2. Controlul constituționalității legilor.....	61
Anexă pedagogică.....	61
Capitolul VII. Controlul constituționalității legilor.	
Teoria generală.....	65
Secțiunea 1. Noțiunea și definiția controlului constituționalității legilor.....	65
Secțiunea a 2-a. Obiectul controlului constituționalității legilor.....	65
Secțiunea a 3-a. Funcțiile controlului constituționalității legilor.....	66
Secțiunea a 4-a. Apariția controlului constituționalității legilor.....	66
§1. Cauzele apariției controlului constituționalității legilor.....	66
Secțiunea a 5-a. Clasificarea controlului constituționalității legilor.....	67
Secțiunea a 6-a. Constituționalizarea dreptului, consecință a controlului constituționalității legilor.....	70
Anexă pedagogică.....	71
Capitolul VIII. Cetățenia română. Noțiune, natură juridică, principii.....	78
Secțiunea 1. Noțiunea de cetățenie.....	78
Secțiunea a 2-a. Natura juridică a cetățeniei.....	79
Secțiunea a 3-a. Regimul juridic al cetățeniei române.....	80
Anexă pedagogică.....	81
Capitolul IX. Dobândirea, pierderea și dovada cetățeniei.....	83
Secțiunea 1. Moduri de dobândire a cetățeniei române.....	83
§1. Dobândirea cetățeniei române prin naștere.....	83
§2. Dobândirea cetățeniei române prin adopție.....	84
§3. Dobândirea (acordarea) cetățeniei române la cerere.....	84

§4. Dobândirea cetățeniei române prin repatriere	85
§5. Cetățenia copilului găsit pe teritoriul României.....	87
§6. Jurământul de credință față de România. Efecte juridice	87
Secțiunea a 2-a. Moduri de pierdere a cetățeniei române.....	87
§1. Retragerea cetățeniei române	87
§2. Renunțarea la cetățenia română	88
§3. Alte cazuri de pierdere a cetățeniei române	89
Secțiunea a 3-a. Alte reglementări referitoare la cetățenia română.....	89
§1. Dovada cetățeniei române	89
§2. Cetățenia de onoare	90
§3. Dubla cetățenie.....	90
§4. Străinii și apatrizii	90
§5. Autoritatea Națională pentru Cetățenie	91
Anexă pedagogică	91

Capitolul X. Drepturile, libertățile și îndatoririle

fundamentale.....96

Secțiunea 1. Noțiunea de drepturi și îndatoriri fundamentale ale cetățenilor	96
§1. Apariția, afirmarea și evoluția drepturilor omului.....	96
§2. Consacrarea drepturilor fundamentale	97
§3. Definiția drepturilor fundamentale.....	97
§4. Precizări terminologice	98
Secțiunea a 2-a. Sfera drepturilor omului și cetățeanului.....	99
Secțiunea a 3-a. Noțiunea de îndatoriri fundamentale	101
Secțiunea a 4-a. Natura juridică a drepturilor fundamentale	102
Secțiunea a 5-a. Corelația dintre reglementările interne și cele internaționale cu privire la drepturile fundamentale	103
Anexă pedagogică	104

Capitolul XI. Clasificarea drepturilor și libertăților

fundamentale. Principiile generale.....109

Secțiunea 1. Criterii de clasificare a drepturilor fundamentale.....	109
Secțiunea a 2-a. Principiile generale ale drepturilor fundamentale.....	111

§1. Universalitatea drepturilor	111
§2. Neretroactivitatea legii.....	111
§3. Egalitatea în drepturi a cetățenilor	112
§4. Protecția cetățenilor români în străinătate și obligațiile lor.....	113
§5. Cetățenii străini și apatrizii.....	113
§6. Cetățenii români nu pot fi extrădați sau expulzați din România.....	114
§7. Prioritatea reglementărilor internaționale.....	115
§8. Principiul liberului acces la justiție	116
§9. Caracterul de excepție al restrângerii exercițiului unor drepturi sau libertăți.....	117
§10. Funcțiile și demnitățile publice pot fi ocupate de persoane care au cetățenia română și domiciliul în țară	117
Anexă pedagogică.....	118

Capitolul XII. Inviolabilitățile. Drepturile

social-economice și culturale..... 123

Secțiunea 1. Inviolabilitățile 123

§1. Dreptul la viață și dreptul la integritate fizică și psihică (art. 22 din Constituție)	123
§2. Libertatea individuală (art. 23 din Constituție)	124
§3. Dreptul la apărare (art. 24 din Constituție)	126
§4. Dreptul la liberă circulație (art. 25 din Constituție)	126
§5. Dreptul la ocrotirea vieții intime, familiale și private [art. 26 alin. (1) din Constituție]	127
§6. Dreptul persoanei de a dispune de ea însăși [art. 26 alin. (2) din Constituție]	127
§7. Inviolabilitatea domiciliului (art. 27 din Constituție).....	128

Secțiunea a 2-a. Drepturile și libertățile sociale-economice și culturale..... 129

§1. Dreptul la învățătură (art. 32 din Constituție)	129
§2. Accesul la cultură (art. 33 din Constituție)	131
§3. Dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34 din Constituție).....	131
§4. Dreptul la un mediu înconjurător sănătos (art. 35 din Constituție).....	131

§5. Dreptul la muncă și la protecția socială a muncii (art. 41 din Constituție).....	132
§6. Dreptul la grevă (art. 43 din Constituție)	133
§7. Dreptul de proprietate privată (art. 44 din Constituție).....	133
§8. Dreptul de moștenire (art. 46 din Constituție).....	134
§9. Libertatea economică (art. 45 din Constituție).....	135
§10. Dreptul la un nivel de trai decent (art. 47 din Constituție).....	135
§11. Dreptul la căsătorie (art. 48 din Constituție).....	135
§12. Dreptul copiilor și tinerilor la protecția socială (art. 49 din Constituție).....	136
§13. Dreptul persoanelor cu handicap la protecție socială (art. 50 din Constituție).....	136
§14. Drepturile și libertățile exclusiv politice	137
Anexă pedagogică	137
Capitolul XIII. Drepturile și libertățile social-politice.....	141
§1. Libertatea conștiinței.....	141
§2. Libertatea de exprimare.....	142
§3. Dreptul la informație	144
§4. Libertatea întrunirilor	145
§5. Dreptul de asociere.....	146
§6. Secretul corespondenței	149
Anexă pedagogică	150
Capitolul XIV. Drepturile garanții. Îndatoririle fundamentale	155
Secțiunea 1. Drepturile garanții.....	155
§1. Dreptul de petiționare.....	155
§2. Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică	156
Secțiunea a 2-a. Îndatoririle fundamentale.....	157
§1. Îndatorirea de fidelitate față de țară.....	157
§2. Îndatorirea de apărare a patriei.....	157
§3. Îndatorirea cetățenilor de a contribui la cheltuielile publice.....	158
§4. Îndatorirea de exercitare cu bună-credință a drepturilor și libertăților și de a respecta drepturile și libertățile celorlalți	159
Anexă pedagogică	160

Capitolul XV. Teoria puterii. Trăsăturile puterii statale.	
Organizarea statală a puterii. Separația și echilibrul puterilor în stat.....	163
Secțiunea 1. Popor, națiune, putere de stat, puteri publice.	
Relațiile dintre acestea	163
§1. Noțiunea de „putere”	163
§2. Noțiunea de „stat”	164
§3. Relația putere politică – putere de stat	164
Secțiunea a 2-a. Trăsăturile generale ale puterii organizate statal. Deosebiri față de alte puteri	165
§1. Caracterul de putere	165
§2. Caracterul social al puterii statale	165
§3. Puterea de stat este o putere de constrângere	165
§4. Puterea de stat este puterea de a exprima și realiza voința guvernanților ca voință general-obligatorie	166
§5. Caracterul organizat al puterii statale.....	166
§6. Suveranitatea puterii de stat	166
Secțiunea a 3-a. Separația, echilibrul și colaborarea puterilor.....	166
Anexă pedagogică.....	169
Capitolul XVI. Partidele politice în sistemul constituțional	175
Secțiunea 1. Definierea partidelor politice.....	175
Secțiunea a 2-a. Categori și variante de partide politice	176
§1. Partide confesionale, regionale, naționale de clasă și etnice	176
§2. Partide de cadre și partide de mase	177
§3. Partide supl și partide rigide (clasificare realizată pe criteriul disciplinei votului).....	177
§4. Partidele unice, unificate, dominante	177
Secțiunea a 3-a. Partidele politice în România.....	180
Anexă pedagogică.....	183
Capitolul XVII. Teoria statului.....	188
Secțiunea 1. Definiția statului și evoluția istorică	188
Secțiunea a 2-a. Etapele formării statului	189
§1 Statul feudal	189
§2. Statul absolutist.....	189

§3. Statul de drept și național	190
§4. Statul de drept și social	190
Secțiunea a 3-a. Legitimitatea și funcțiile statului	190
Secțiunea a 4-a. Elementele statului.....	192
§1. Populația	192
§2. Teritoriul	192
§3. Suveranitatea.....	193
Anexă pedagogică.....	194
Capitolul XVIII. Forma de guvernământ structura de stat.....	199
Secțiunea 1. Forma de guvernământ	199
§1. Monarhia.....	199
§2. Republica	200
Secțiunea a 2-a. Structura de stat	200
§1. Statul unitar (sau simplu)	200
§2. Statul federativ (compus sau unional).....	200
Secțiunea a 3-a. Asociațiile de state.....	201
§1. Uniunea personală.....	201
§2. Uniunea reală	201
§3. Confederația de state.....	201
Anexă pedagogică.....	202
Capitolul XIX. Organizarea administrativă a teritoriului. Caracterile statului român.....	206
Secțiunea 1. Organizarea administrativ-teritorială a României	206
Secțiunea a 2-a. Caracterile statului român	207
§1. România este stat național, unitar și indivizibil	207
§2. România este stat suveran și independent	207
§3. România este stat de drept, democratic și social.....	208
Anexă pedagogică.....	209
Capitolul XX. Sistemul electoral. Drepturile electorale. Scrutinul	213
Secțiunea 1. Dreptul de vot	214
§1. Universalitatea votului	214
§2. Egalitatea votului	215
§3. Votul direct	216

§4. Secretul votului	216
§5. Votul liber exprimat	216
Secțiunea a 2-a. Dreptul de a fi ales	217
Secțiunea a 3-a. Scrutinul.....	217
Anexă pedagogică	218

Capitolul XXI. Sistemul electoral (II). Organizarea alegerilor. Desfășurarea votării. Stabilirea rezultatelor.

Referendumul.....	223
Secțiunea 1. Organizarea alegerilor	223
§1. Stabilirea datei alegerilor	223
§2. Stabilirea numărului, delimitarea și numerotarea circumscripțiilor electorale	223
§3. Întocmirea listelor de alegători și a cărților de alegători.....	223
§4. Birourile și oficiile electorale.....	224
§5. Secțiile de votare.....	226
§6. Propunerea candidaturilor	227
§7. Buletinele de vot. Semnele electorale. Ștampilele electorale.....	227
§8. Campania electorală.....	228
Secțiunea a 2-a. Desfășurarea votării	229
Secțiunea a 3-a. Stabilirea rezultatului votării. Atribuirea mandatelor.....	229
§1. Stabilirea rezultatului votării la secția de votare	229
§2. Rolul Biroului Electoral Central și al biroului electoral de circumscripție în stabilirea rezultatelor votării	230
§3. Atribuirea mandatelor	230
Secțiunea a 4-a. Exercițarea democrației semi-directe. Referendumul.....	231
§1. Inițiativa populară	231
§2. Tipuri de referendum	232
§3. Consacrarea referendumului în Constituția României	232
Anexă pedagogică	234

Capitolul XXII. Parlamentul. Funcții. Structură.....	237
Secțiunea 1. Funcțiile Parlamentului.....	237
§1. Clasificarea funcțiilor.....	237
Secțiunea a 2-a. Structura Parlamentului	243
Anexă pedagogică	244
Capitolul XXIII. Parlamentul. Organizarea și funcționarea. Deputații și senatorii	250
Secțiunea 1. Grupurile politice parlamentare.....	250
Secțiunea a 2-a. Opoziția parlamentară.....	251
Secțiunea a 3-a. Birourile și comitetele.....	251
Secțiunea a 4-a. Comisiile parlamentare.....	253
Secțiunea a 5-a. Funcționarea Parlamentului	254
§1. Mandatul sau legislatura	254
§2. Sesiunea	255
§3. Sistemul de vot.....	256
Secțiunea a 6-a. Deputații și senatorii.....	256
§1. Membrii parlamentului	256
§2. Drepturi și obligații	257
§3. Incompatibilități și imunități	257
§4. Răspundere și sancțiuni.....	258
Anexă pedagogică	258
Capitolul XXIV. Parlamentul. Actele parlamentului. Legea – concept și procedură.....	263
Secțiunea 1. Legea, ca act juridic al Parlamentului.....	263
§1. Concept	263
§2. Clasificare	263
§3. Supremația legii	264
Secțiunea a 2-a. Alte acte ale Parlamentului	265
§1. Regulamentele parlamentare.....	265
§2. Hotărârea ca act juridic al parlamentului	265
§3. Moțiunile.....	266
§4. Actele structurilor parlamentare.....	266
Anexă pedagogică	266

Capitolul XXV. Puterea executivă.....	278
Secțiunea 1. Precizări terminologice.....	278
Secțiunea a 2-a. Structura executivului.....	278
Secțiunea a 3-a. Raporturile legislativ-executiv.....	280
§1. Rolul legislativului în formarea executivului.....	280
§2. Raporturile executiv-legislativ în legătură cu activitatea acestora	280
Anexă pedagogică.....	281
Capitolul XXVI. Instituția șefului de stat	285
Secțiunea 1. Considerații generale	285
Secțiunea a 2-a. Evoluția instituției șefului de stat în România	286
Secțiunea a 3-a. Rolul, funcțiile și atribuțiile Șefului de stat în alte sisteme constituționale	286
Secțiunea a 4-a. Desemnarea Șefului de stat.....	287
Secțiunea a 5-a. Durata mandatului Șefului de stat. Numărul mandatelor	287
Secțiunea a 6-a. Răspunderea Șefului de stat.....	288
Secțiunea a 7-a. Actele Șefului de stat	289
Anexă pedagogică.....	289
Capitolul XXVII. Curtea Constituțională a României	295
Secțiunea 1. Controlul constituționalității legilor în România	295
§1. Caracterizarea Curții Constituționale	295
§2. Organizarea și funcționarea Curții Constituționale	295
Secțiunea a 2-a. Actele supuse controlului de constituționalitate	297
Secțiunea a 3-a. Alte atribuții ale Curții Constituționale.....	298
Secțiunea a 4-a. Procedura în fața Curții Constituționale	300
Secțiunea a 5-a. Actele Curții Constituționale și efectele juridice ale acestora	301
Anexă pedagogică.....	302

Capitolul XXVIII. Autoritatea judecătorească	307
Secțiunea 1. Considerații generale și terminologie	307
Secțiunea a 2-a. Principiile fundamentale potrivit cărora se realizează justiția	308
Secțiunea a 2-a. Organele autorității judecătorești	310
Secțiunea a 3-a. Raporturile autorității judecătorești cu legislativul și executivul.....	311
Anexă pedagogică	312
Bibliografie	319